

ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΒΡΤΑΝΕΣ ΠΑΠΑΖΙΑΝ

ΟΙ ΜΕΛΛΟΘΑΝΑΤΟΙ ΣΑΣ ΧΑΙΡΕΤΟΥΝ!...

Έπιστολή πρώτη

Ψίλε που ζής χωρίς κίνδυνο, άκουσε με... άκουσε με καλά...
 ...Δέν θά περάσουν ούτε τρεις μέρες, κ' έδω, όπως σ' όλες τις γωνιές τής χώρας μας, ή γή θά βαρή με αίμα. Οι δρόμοι θά στρωθούν με τά πτώματά μας και ό ώραιος ούρανος τής πολυαγαπημένης πατρίδας θά μαυρίση από τά κοπάδια των κορακιών και ή άτίμωφρα θά γεμίση με τους άταίσιους κρογμούς των.

Παντού θά δής τότε σωρούς από έρεβια. Στά σπίτια άτιμασμένα κορίτσια, θύσασμένες μητέρες, άδωα βρέφη με σπασμένα κεφάλια και παντού γύρω σου θά είνε τάφοι... τάφοι... τάφοι!...

Έγώ και μαζί μ' έμένα βιοι οι συγγενείς μου κ' οι συγγενείς σου, θά χαθούμε. Σού στέλνουμε τους χαιρετισμούς μας, άδελφέ ξενιτεμένε! "Ίσως ζήσης πολύ άκόμη. Όταν γυρίσης στά μέρη αυτά, θά έπισκεφθής τους τάφους μας και πάνω σ' αυτούς θά τραγουδήσης ένα πένθιμο τραγούδι για τή συμφορά τής πατρίδας...

Όχι, δέν υπάρχει έλπίδα σωτηρίας, όχι! "Όλα και βιοι λένε πως θά μιάς σφάζουν...

Με πόση ψυχραιμία γράφω αυτές τις γραμμές!...

...Είνε τέσσερες μέρες που άρχισε τό κακό.. Πότε θαρθή ή σειρά μας; Πότε θαρθούν κ'

έδω; ... Δέν ξέρω... Ίσως σήμερα, ίσως μετά μιά ώρα, ίσως αυτή τή στιγμή! Είνε κλίπος καιρός που ή φήμες για τις καταστροφές που γίνονται στά γαλιονικά χωριά, κρατούν τά νεύρα μας ερεθισμένα... Μιά σπιθα άρχεί για ν' άνάγη πυρκαϊά.

Δέν μπορείς νά φανταστής τί πανικός έγινε στην άγορά, όταν διαδόθηκε πως ένας Τάταρος με πέντε μαχαριές σκότωσε τον πραγματετή Βαγάν. Σαν θύελλα πέρασε ή φήμη αυτή σ' όλη τήν άγορά. Σαματάς, σύγχως, φειγάλα!... Με δόροδο σφαλινοσαν τά μαγαζιά. Πολλοί μέσα στην παραξάλη τους τά πετούσαν όλα στό δρόμο.

Κλειδιά, ρούχα, κατέλλα, πατουτσια, κ' έτρεχαν στά σπίτια τους.

...Σ' ένα λεπτό ή άγορά όλη άδειασε όλότελα και στους δρόμους έτρεχε... έτρεχε ό κόσμος.

Φήμες, ή μιά τρομαχτικότερη από τήν άλλη έφταναν διαρκώς: Πώς δέ σκότωσαν μονάχα τό Βαγάν, αλλά και άλλους πολλούς άξιομα Άρμενιδες, και πως όμάδες Τατάρων στέκοντα στά τριστρατα και σφάζουν και σκοτώνουν!...

Συναθροιστήκανε βιοι στον περιόδο τής εκκλησίας—αυτό ήταν τό πιο ασυλισμένο μέρος. "Ο κόσμος ζήτισε τό ιερό, τά κελιά, τις κάμαρες του σχολείου. Γυναίκες, παιδιά και γέροι, κραιγές και κλάματα... "Ο ένας ζητούσε τή γυναίκα του, άλλος τους γονείς του, τά παιδιά του, τον άδερφό

Κούρδοι

(Σκίαν του Δώρενς)

του... Μιά νεύουρη ξέχασε τη ντροπή και τρέχει στην αλλη της εκκλησίας και στις κάμαρες σαν τρελλή, άποητώντας τον αγαπημένο της :

— Βαγάν! Βαγάν!... φωνάζει με παραχατική φωνή.

Η καρδιά μου φρίγγεται. Μήν είνε τάχα ο ίδιος ο Βαγάν, ο πραγματευτής, που τόν σκότωσαν οι Τάταροι;

Μιά από τις γυναίκες, τις στριμωγμένες στη γωνιά της αλλής, της φώναξε:

— Γιατί κλαίς, κορίτσι μου; Τόν Βαγάν τόν σκότωσαν!

— Ίσως αυτό να ήταν άλλη συμπτώσις στο όνομα, μα ή νέα άφησε, σαν τίκουσε, μια φοβερή κραυγή και σωριάστηκε στις πλάκες!...

Κανείς δέν έδωσε προσοχή. Το ίδιο δέν είνε τάχα;

Καλύτερα να πεθάνη αυτή τη στιγμή, παρά να πέση στα χέρια τών Τατάρων...

Στριμωγμένη σε μία γωνιά κίτεται μια μανά με τά παιδιά της. Και κλαίει... "Όλο κλαίει... Παντού θρήνος... Η γοηής προσεύχεται χτυπώντας τα στήθια τους.

Λένε πως άρχισε ή σφαγή. Από καιρό σε καιρό φτάνουν πικνοί ύποκοι πυροβολισμοί.

Στην εκκλησία μπήκε ένας νέος. "Όλοι τόν περικύλωσαν. Διηγήθηκε πως οι στρατιώτες της περιπόλου σκότωσαν πραγματικά τόν Βαγάν. Τόν Τάταρο, τόν φονιά, τόν πήγαν άμέσως στο κονάκι κ' εκεί είπαν πως έκαμε τόν φόνου γιατί του ρίχτηκαν οι γαιοσηρδες!

"Επειτα έκαναν έπίθεσι στην αγορά...

Εμείς, τρακόσοι - τετρακόσοι άνθρωποι, περάσαμε όλη τη νύχτα στην εκκλησιά, νηστικοί και χωρίς ρούχα, μισοπεθαμένοι από τόν τρόμο, σχεδόν άσπολοι, και μόλις τó πρωί έμάθαμε πως ή αγορά καταστράφηκε.

Κανείς δέν έδγαλε φωνή. "Εγινε βαθειά σιωπή. "Υστερα πολλοί άρχισαν να κλαίει και ν' άγαστενάουν. Σάν σκοπισμένο από άνεμοστρόβιλο κοπάδι, άλλοι στριμώχτηκαν σε σωρούς, άλλοι έαπλώθηκαν κατά γής κ' άλλοι γυρίζουν έδω κ' εκεί με άκίνητα θολά μάτια, γυναίκες, παιδιά, γέροι...

'Επιστολή Δευτέρα

Τό άπομνησμένο πολλοί κατόρθωσαν να περάσουν στα σπίτια τους και να πάρουν φως κ' ζεστά φορέματα.

Η πόλις είνε βυθισμένη σε μία τρομαχτική σιωπή. Στους δρόμους δε φαίνεται ψυχή. Πολλοί κρύφτηκαν σε βαθειά ύπόγεια.

"Όσο μερικοί λένε πως ή τροχιά περάσε.

Η βαθειά όμως σιωπή, ποίνα άπλομένη γύρω, μάς κάχει πάντα να φοβόμαστε.

Η σιωπή ήταν πάντα προμήνυμα κακών. "Άλλοτε ζεστάει, ύστερ' απ' αυτή, καταστρεπτική πλημμύρα ή φοβερή καταγίδια κ' άλλοτε την διαδέχεται ο φοβερός κεραυνός κ' ή πύρινη άστραπές, που σβίζουν τόν ουρανό. "Ετσι σιμειώνει πάντα... Κ' έτσι συνέβη κ' αυτή τη φορά.

"Άξαφνα έφτασε στ' αυτά μας ένας ύποκοφος θόρυβος.

"Ήταν σαν βροντηδός ύγλου από χιλιάδες ανθρώπους, που τρομαγμένοι χύνονται στους δρόμους, ένας βροντηδός που τά κάνει όλα να τρέμουν, που κάνει ν' ανατριχιάζει ή γή!... "Εμοιαζε με ούρλιασμα λύκων κ' όλοένα έπιρσιάζε κ' έδινάμωνε.

Στ' αυτά μου έφτασε τώρα ήχος τυμπάνου κ' ύστερα χτύποι μπαλντά, ή άπελπισμέζες κραυγές τών σφαζομένων και νικητριές βραχιασμένες φωνές τών φονηδών.

"Έρχονται!... "Όλοι νέκρωσαν... Πάφανε οι στεναγμοί, σώπασαν οι θρήνοι...

Και ύστερα: "Όλοι νινάχτηκαν άπάνω, νευριασμένοι, με βλέμματα άπλανη. Φρίκη κ' άναμνηστικότητα!...

— Έρχονται, έρχονται!... άντήχησε ή φωνή τού νέου, πουχε ξεφει τελευταίος στην εκκλησία. Δέ θ' άφήσουμε να μάς σφάζουν σαν άρνιά!... φώναξε.

— Θα πεθάνουμε με τιμή! φώναξε και κάποιος άλλος.

— "Όπλα!

— Να κάνουμε έξοδο!

"Ο θόρυβος κ' ή άναμνηστικότητα μέσα στην εκκλησία μεγάλωσε τόσο, που τίποτε δέν μπορούσε κανείς να καταλάβη πειά.

Έγινε βγήκε πρώτος έξω εκείνος πουχε μιλήσει. Κατόπι του συνάχτηκαν στην αλλη όλοι οι άντρες κ' έξέτασαν τά όπλα τους. Διατέθηκαν ύστερα σε ομάδες και βγήκαν από τόν περιβολό.

Μ' αυτούς ενόθησαν κ' άλλοι ποσαν εντυχώς ώπλισμένοι.

Μά να, φάνηκε τó πλήθος τών ληστών, τών φονηδών.

"Ήταν και στρατιώτες μαζί τους. Οι Κοιρ-

δοι και οι Τάταροι ήσαν ώπλισμένοι με κάθε είδους όπλο. Φώναζαν, ούρλιαζαν, βλαστήμαγαν. Γυναίκες χορεύουν γύρω τους με τύμπανα κ' έρεθίζουν μ' άγριες κραυγές τούς άντρες.

Σούβανε φρίκη να τούς βλέπεις. Ποτέ δέν μοφοόσα να φανταστώ τέτοιο έξαγρωμένο πλήθος! Προχωρούσαν ούρλιαζοντας και σκότωναν έδους συναντούνταν στο δρόμο τους, έσπαζαν με μπαλντάδες τις πόρτες, όμοιούν μέσα στα σπίτια, άρταζαν, κομματάζαν και άφηναν πίσω τους έρείπια και αίμα!...

Προχωρούσαν σαν σύννεφα άκρίδων και κατέστρεφαν δ,τι εφρισαν μπροστά τους.

Μ' άξαφνα βρόντησαν τά τουφέκια μας, σφύριξαν ή σφαίρες μας και τούς σταμάτησαν.

Οι στρατιώτες δοκίμασαν τότε να συνταχθούν και ν' άπαντήσουν στους πυροβολισμούς μας. Ειδήθς όμως μια άνακαταστροφή έγινε μεταξύ τους. "Ο νικηφόρος βροντηδός έπαψε κ' άκούστηκαν κραυγές λύσσας. Τά τύμπανα σώπασαν, ή γυναίκες τους διασκορπίστηκαν, οι φρονιμάδες ροδύλησαν σ' όλα τά μέρη γύρω...

Ναι, φίλε μου, διασκορπίσαμε ένα πλήθος δέκα χιλιάδων φονηδών, που ζητούσαν τó αίμα μας, την περιουσία μας, την τιμή μας.

Τους διασκορπίσαμε με τά λίγα μας όπλα.

"Αχ, και να έχαμε περισσότερα!...

Γενναίοι άντρες, γενναίοι Άρμιένηδες!...

"Ερχε να δής με τί γενναιότητα πυροβολούσαν από τά σπίτια τους κατά τών ληστών και πως τούς διασκορπίσαν... Πυροβόλουν κ' έγώ, πυροβόλουν χωρίς να χάνω ούτε μια σφαίρα, χτυπώντας στο ψαχνό!

Τι μπορούμε όμως να κάμουμε με τ' αδύνατά μας όπλα και με τις μηδαμινές προμήθειές μας;

Είνε σίγουρο πως ή αντίστασις μας θα τους έξαγορεύσει άκόμα περισσότερο.

Δέν θα περάσι μιά μέρα, ίσως μιά ώρα και θα γυρίσουν με νέα όπλα, θα έρθη στρατός με κανόνια και θα μάς τσακίση όλους.

Δέν ξερω πόσες ώρες μού μένουν άκόμη να ζήσω!...

'Επιστολή τρίτη

Ζώ άκόμη.

Σού έτυχε ποτέ, φίλε μου, να δής μπροστά στα μάτια σου να καιούνται τά βραμμένα με αίμα έρείπια, να είσαι περικυλωμένος από πτώματα συγγενών και φίλων και γύρω σου ή γυναίκες να γεμίζουν την άτμόσφαιρα με κραυγές φρίκης; Είδες ποτέ άνδρες να δέκονται και να θρηνηλογάνε;...

Σού συνέβη ποτέ να περάσης παρόμοιες στιγμές, ενώ γύρω σου στέκεται ένα πλήθος χλωμών νέων, γεμάτων άποφασιστικότητα, έτοιμων να θυσιάσουν τή ζωή τους;

"Απ' όλα τά μέρη σφυρίζουν ή σφαίρες, γίνεται χαλασμός κόσμου.

Γην πρώτη στιγμή τó είχα χάσει και πυροβόλουν χωρίς να σημαδεύω, χωρίς να βλέπω τίποτα, χωρίς ν' άκούω και χωρίς να καταλαβαίνο να πίν, κ' α' δα όμως πως έπερταν, ό ένας κατόπι τού άλλου, οι φίλοι μου κ' οι άδελφοί μοι πως σαρώνονταν πληγωμένοι, και γρήγορα συνήλθα.

— Φίλοι, μη δειλιάζετε! άκουσα τή βροντητή φωνή τού άρχηγού μας. Βοράτε τους, μη παραδίδετε ζωντανοί!

Άκούονται νέοι πικνοί πυροβολισμοί, ή φωτιά δυναμώνει. "Ο κενός Ύμι μιά στιγμή τά σκεπάζει όλα, ό άνεμος όμως τόν διαλείει και ξαναβλέπω τούς φονηδές να προχωρούν.

Προχωρούν... Προχωρούν διαρκώς, είνε εκεί μπροστά μας, γεμίζουν τά όπλα τους, σημαδεύουν και ορίζουν. Άντηχεί πυρ όμαδών... "Η πόρτες και τά παράθυρα σπάζουν με πάταγο και στή θέσι τους άνοίγουν μαϊρες τρύπες... Άντηχούν κραυγές και στεναγμοί!...

Μόσο βάσταξε αυτό, δέν γνωρίζω.

Γιά μιά στιγμή ό έχθρός σταματά.

"Άλλά πίσω απ' αυτούς έρχονται άλλοι κ' άλλοι. Είνε τó έξαγρωμένο πλήθος τών Τατάρων, που έξορμούν από τά κατεστραμμένα σπίτια και παίρνουν μαζί τους τρόφιμα, φορέματα, χαλιά, παλνώματα... κορίτσια, γέρους, γυναίκες!

Σάν μέσα σε όμίχλη, βλέπω τους Κοιρδούς να τραβούν τά κορίτσια και τις γυναίκες, λυθοθυμμένες και με λυμένα μαλλιά, να σκονουν καταγής τούς άσπορμάλληδες γέρους και τά μικρά παιδάκια που άπόώνουν τά χερσικά τους και φωνάζουν:

— Μαμά! μαμά!

Θάλωσαν τά μάτια μου. Μά δέν μπορούμε να πυροβολήσουμε. Ο έχθρος προχωρεί σέροντας τις μισοπεθαμένες γυναίκες, τούς συγγενείς μας και τά παιδιά μας, που τά κρα-

Κοιρδος Πολεμιστης (Εικων του Λωρενς)

τούν ψηλά, μπροστά στα τρυφερά μας.
 "Ω, οι άτιμοι! Μας αναγκάζουν να πυροβολούμε τα δυστυχισμένα μας παιδιά, τις αδελφές, τις μητέρες μας!

Και τα τρυφερά πέφτουν από τα χέρια μας!
 Μιά με, μπροστά μας προβάλλει η δυνατή μορφή του άρχηγού μας, Χλωρός, φωνάζει με βροντερή φωνή:
 — Παιδιά, γιατί σταματήσατε; Χτυπάτε!... Το ξέρετε... αν τα παιδιά μας μείνουν ζωντανά στα χέρια τους, θα βασανιστούν σκληρά... Έμπρός λοιπόν... Έμπρός, βαράτε!... Καλύτερα να τα σκοτώσουμε έμεις!...

Και πρώτος πυροβολεί αυτός. Η γοηή 'Αρμένισσα, που τη βρήκε ή σφαίρα, χτύπησε τα χέρια της, κίτταξε το φωνηί της και έπεσε κάτω νεκρή!...

"Ήταν η μητέρα του!...
 Τα θηρία νέκρωσαν στον τόπο. Κατάλαβαν πως είμαστε άποφασισμένοι. Ο γιος σκότωσε τη μητέρα του! Ένας τέτοιος φοβερός φόνος τους έκανε κι' αυτούς ακόμα ν' ανατιγιάσουν και τρομαγμένοι άρχισαν να υποχωρούν...
 Αιτό όμως δέν βάσταζε πολύ.
 Ο Πόσοι τάχα τέτοια θα βρεθούν μέσα σ' αυτούς; σκέφτηκαν.
 Έκαναν λάθος όμως. Γιατί μόλις έκαναν να προχωρήσουν, όλοι τήνωσαμε τα τρυφερά μας. Η γοηή μητέρα, που κείτονταν στη σάβη, έγινε σημάδι μας.
 — Χτυπάτε... βροντοφωνούσε ο άρχηγός. Έγώ σκότωσα τη μάνα μου!... Χτυπάτε!... "Άς πεθάνουν όδες άπ' τα χέρια μας καλύτερα!...

"Ήταν ώχρός σαν το θάνατο.
 Αιτή τη στιγμή είδα μία γυναίκα στα χέρια ενός Κούφου.
 "Η γυναίκα μου!... Ναι, ναί... ήταν εκείνη!
 Σημάδεμα, έκλεισα τα μάτια και... πυροδόλσα.

"Όταν άνοιξα πάλι τα μάτια μου, είδα τη γυναίκα μου, την αγαπημένη μου γυναίκα, να κείτεται στη γη και κοντά της σκοτωμένο και τόν Κούφου. Όρμησα τότε στη γυναίκα μου, άρπάξα το πτώμα της, το σήκωσα και γύρισα στη θεία μου.
 "Κάνεις δέ μ' έπειραζε.
 "Ήταν νεκρή. "Η σφαίρα τη βρήκε στο κεφάλι και τα μάτια της με κίτταζαν γεμάτα φρίκη.
 Με προσοχή την κουβάλησα κοντά στη γοηή τη μάνα μου.
 — Μάννα, τίς είπα, μάννα, να ή νύφη σου! Τη σκότωσα εγώ!...
 Και γύρισα πάλι στους συντρόφους μου.
 "Ο άκοροδολισμός έξακολουσεί. Γοήγορα όμως θα πασταίμε στα χέρια... Ωά μείνη άραγε από μας κανένας ζωντανός;
 "Έχετε γειά, φίλοι, που ζήτε εκτός κινδύνου!...
 Οι μειλιοθάνατοι σάς χαιρετούν!

ΒΡΤΑΝΕΣ ΠΑΠΑΖΙΑΝ

Μετάφρ. Κ. Σ. ΚΟΚΟΛΗ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Η ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΣΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΤΟΥ

Γιά τόν Μέγαν 'Αλέξανδρο διηγούνται τό έξής χαρακτηριστικό περιστατικό.

"Η μητέρα του ή 'Ολυμπιάς συνήθιζε συχνά να έπερβαίνει στις όποήσεις του και να του κάνει παρατηρήσεις, τίς όποιες έκείνος δεχόταν με μοναδική απάθεια. Τίς τά συγχωρούσε δέ όια, γιατί είχε μάθει να την αγαπά και να τη σέβεται περισσότερο από κάθε άλλον, μετά τό δασκαλό του τόν 'Αριστοτέλη.

Μιά μέρα ό 'Αλέξανδρος έλαβε ένα γράμμα από τόν 'Αντίπατρο, στό όποιο ό πατός στρατηγόσ του διεμαρτύρητο γιά τήν άνάμξη τίς 'Ολυμπιάδος στη διοίκηση του κράτους.

"Ο 'Αλέξανδρος διάβασε τό γράμμα ένώπιον πολλών αϊλικών του κ' έπειτα είπε μεγαλοφώνως γιά ν' άκουσθή από όλους:

— "Ο 'Αντίπατρος δέν ξέρει ότι ένα μόνο δάκρυ τίς μητέρας μου είνε άσυγχρίτως άποτελεσματικώτερο από χίλιες τέτοιες έπιστολέσ!...

Η ΕΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

"Η εικών του σημερινού έξωφυλλού του «Μπουκέτου» είνε έργον του ζωγράφου Λεμάχ, με τόν τίτλο «Η πρώτη 'Αγάπη».

ΡΩΣΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ

ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΣΕΧΩΦ

11 Μαΐο ν 1863.—Σήμερα ό Γκόλτκιν, ό λογιστής μας, εξήγντα χρόνον γέρος, πήρε, έπειθε έδωκε, γάλα μαζί με κόνια. Τόν έπιασε όμως άπ' αυτό «ντελιόριουμ τρέμενς». Οι γιατροί, που τόν εξέτασαν, είναν με βεβαιότητα ότι θα πεθάνη αύριο. "Ετσι θα γίνω εγώ λογιστής. Οι προϊστάμενοι μου μου έχουν υποσχεθή άλλωστα από καιρό τη θεία του.

— Πήρα ένα φασκόμιο, έπειθε ή υποφέρω από έντεριτίδα.
 3 Αύγουστο 1865.—Ο λογιστής Γκόλτκιν υποφέρει ακόμα από τό στήθος του. Ξαναγίωσε να βίχη και πίνει γάλα με κόνια. "Αν πεθάνη, ή θείσις του είνε σίγουρα δική μου. Έχω αυτή τήν έλπίδα, μη πώ άδύνατη τώρα, γιατί φαίνεται ότι τό «ντελιόριουμ τρέμενς» δέν είνε πάντα θανατηφόρο.

— Μιά γοηή (ή Γκοφρέντα) μου είνε χθές τί δέν πάσχω από έντεριτίδα, αλλά από άμορφότητα. "Ίσως νάχη δική μου...

30 Ιουνίου 1867.—Η έφημεριδες γράφουν ότι ή χολέρα κάνει θηάου στην 'Αραβία. Ωά ερθη ίσως και στη Ρωσία και τότε ασφαλώς θα χηρεύσουν πολλές θείσις. Θα πεθάνη ίσως και ή γοηή Γκόλτκιν και τότε εγώ θα γίνω σίγουρα λογιστής. Γιατί άλλωδες πώς θα πάρω τη θεία του; Φαίνεται πως αυτός δέν έχει σκοπό να πεθάνη. Νά ζη κανείς τόσα χρόνια, είνε, κατά τήν γνώμη μου, έξωφρενικό, είνε ντροπή!...

"Η έντεριτίς μου με βασανίζει σήμερα πολύ και δέν ξέρω τί να πάρω γιά να ήσυχάσω... "Αν έπαινα σπόρους άμύνηου της 'Ιουδαίας;...

2 'Ιανουαρίου 1870.—Ένας σκύλος σήλασε πένθιμα χτές όλη τη νύχτα στην αϊλή του Γκόλτκιν. "Η μαγειρισά μου ή Πελαγία μου είνε πως αυτό είνε κακό σημάδι γιά τό νοικοκυρη του παιπού και προμηνεί τό θάνατό του. Κάθισα μαζί της κενθενιάζοντας σχετικώς ως τίς δυό τό πρωί. "Όταν θα γίνω λογιστής, θα αγοράσω μία γούνα γιά τό παιτό μου και μία ερόματα ντι κάμερα. Θα παντρεφτώ ίσως. "Όχι βέβαια με κανένα κοριτώνα, γιατί αυτό δέν ταυριάζει τήν ήλικία μου, αλλά με καμιά χήρα.

Θέλω να πάω γιά τήν έντεριτίδα μου στο δόκτορα Βότκιν. Λένε πως είνε καλός γιατρός.

4 Ιουνίου 1878.—"Η έφημεριδες γράφουν ότι πανούκλα παρουσιάστηκε στη Βελιάνια κ' ότι πεθαίνουν κάθε μέρα πολλοί άνθρωποι. "Ο Γκόλτκιν πίνει, γιά να τήν προλάβη, βότκα βρασμένη με πιπέρι. Μά αν ή πανούκλα έλθη έδώ, ασφαλώς δέν θα τη γλυτώση, και τότε σίγουρα θα γίνω εγώ λογιστής.

4 Ιουνίου 1883.—Ο Γκόλτκιν έτι τέλους πεθαίνει. Έπήγα σπίτι του και με δάκρυα στα μάτια του ζήτησα συγγνώμη γιατί περιμενω τό θάνατό του με τόση άνυπομονησία. Με συγχώρεσε μεγαλόκαρδα, κλαίγοντας κ' έκείνος, και με συμβούλεψε να πίνω γιά τήν έντεριτίδα μου ζουμί από βρασμένα βελανίδια.

7 Ιουνίου του ίδιου έτους.—Χτές έπαφαν τό Γκόλτκιν. "Αλλόμονο! "Ο θάνατος αυτού του γέρου δέν μου βγήκε σε καλό. Τόν βλέπω κάθε νύχτα στον ύπνο μου να φορά ή ένα άσπρο ποικάμισο και να μου γνέφει!... "Ω! δυστυχία, δυστυχία, σε μένα τόν καταραμένο!... Δέν έβγα εγώ λογιστής, αλλά ό 'Τσαλικώφ!... Φρικη!... "Ακούτε, να μη βάλλουν έμένα στη θεία του μακαριότη, αλλά ένα νέο. έπαθι τόν πρσιτάτευσ ή θεία του, που είνε γυναίκα στρατηγού.

Πάει! "Όλες ή έλπίδες μου διαλύθηκαν!... Δέν θα γίνω ποτέ λογιστής!...

10 Ιουνίου 1886.—"Η γυναίκα του Τσαλικώφ τόν έγκατέλειψε. "Ο δυστυχισμένο είνε άπορηγόρητος. Μπορεί ν' αυτοκτονήσ όπό τη θλίψη του. "Αν αυτοκτονήση, θα γίνω εγώ λογιστής. "Όπως βλέπετε λοιπόν, δέν έχάθη ακόμα κάθε έλπίδα γιά μένα. Έχω τό μέλλον άνοιχτό μπροστά μου και ή ήμέρα που θ' αγοράσω τη γούνα γιά τό παιτό μου και τη ρόματα ντι κάμερα δέν είνε ίσως μακρινά!...

"Όσο γιά τήν παντρεία μου, δέν έχω ακόμα άποφασίσει... Γιατί όμως να μη παντρεφτώ, αν μου παρουσιασθή καμιά καλή εκκαιρία; "Όστόσο πρέπει να συμβουλευτώ και κανένα άλλο. Στο ζήτημα του γάμου χρειάζεται μεγάλη σκέψις.

—"Ο θηρωρός Ράισοφ με συμβούλεψε να πάρω συγγνώμη γιά τήν έντεριτίδα μου. Ωά τό δοκιμάσω κ' αυτό.

ΑΝΤ. ΤΣΕΧΩΦ

ΠΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ
 Τα τρία νέα άναγνώσματα της 36σελίδου
«ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»
 «ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ»
 "Ιστορία έρωτος, βγαλμένη άπ' τό ημερολόγιο μας ένας.
 «Η ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΤΗΣ ΒΟΥΡΓΟΥΝΔΙΑΣ»
 Μεσαιωνικό άνάγνωσμα γεμάτο έρωτας, σκάνδαλα, έγκλήματα.
 «ΤΟ ΜΑΤΩΜΕΝΟ ΠΑΝΔΟΧΕΙΟ»
 "Αθηνηή φρικιαστική ιστορία δυά άπανθρώπων κακούργων.